

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
Creative Leadership of School Administrators Affecting
Teacher Competency Under the Nong Khai Primary
Educational Service Area Office 2

พิชญ์ พิพรรธคุณ¹ อำนวย มีราคา²
Phitsanu Pipattakhun, Amnuai Meerakar

Abstract

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 291 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเทียบของเครชชีและมอร์แกน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้นตามสัดส่วน และสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและสถิติสมการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2. สมรรถนะครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับ “มาก” 3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก 4. ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา วิทยาลัยพิชญบัณฑิต Master of Education Educational Administration Pitchayabundit College. Corresponding Author e-mail: jongkit@hotmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต Faculty of Education Pitchayabundit College e-mail: Meerakar1973@gmail.com

ประณการศึกษาหนองคาย เขต 2พบว่าตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัว มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อใส่ตัวแปรพยากรณ์ตัวที่ 4 จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 15.3 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 4 ตัว ส่งผลต่อสมรรถนะครูอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ (Keywords): ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; สมรรถนะครู

Abstract

The purpose of this research was to study the level of Creative Leadership of school Administrators and relationship between Creative Leadership of School Administrators and Teacher Competencies Under Nongkhai Primary Educational Service Area Office 2. The sample used in this research was a group of 291 administrators and teachers under Nongkhai Primary Educational Service Area Office 2. The sample size was calculated using Krejcie and Morgan's comparison table and proportionate stratified random sampling method by school size. The tool used to collect data was a five-level rating scale questionnaire with a reliability of .97. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis. The results of the study were as follows : 1. The levels of overall opinion on Creative Leadership of school Administrators Affecting Teacher Competency Under Nongkhai Primary Educational Service Area Office 2 was at high level. Considering by aspect, All aspects are at a high level. 2. The levels of overall on Teacher Competencies Under Nongkhai Primary Educational Service Area Office 2 was at high. 3. The overall on Pearson Product Moment Correlation between Creative Leadership of school Administrators and Teacher Competency Under Nongkhai Primary Educational Service Area Office 2 have a positive relationship, with statistical significance at the .01 level. Considering by aspect, All aspects of creative leadership are positively related. 4. The regression analysis coefficients recounted the creative leadership events of a large number of applicants, including teachers. Regulatory agencies, various offices, level 0.01, come and put, sometimes find the 4th, will receive the coefficient of events that will occur again 15.3 will be received every time, all 4, including many teachers at the 0.01 level

Keywords: Creative Leadership; Teacher Competency

บทนำ (Introduction)

สภาพสังคมในปัจจุบันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จึงต้องจัดการศึกษาให้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เต็มไปด้วยความรู้ และข้อมูลที่เพิ่มขึ้น รวมถึงการวางแผนการผลิต และพัฒนากำลังคนของประเทศก้าวทันต่อกระแสอาชีพในปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพคนในประเทศที่มีสมรรถนะ ความรู้ และความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่กล่าวว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การที่ครูจะมีสมรรถนะมากน้อยหรือไม่เพียงใดนั้น ผู้บริหารสถานศึกษานับได้ว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้เกิดผลดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของครู อาจารย์ และบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทย บุคคลทุกระดับทุกฝ่าย (กรองทิพย์ นาควิเชตร, 2551) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นภาวะผู้นำอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรมี ซึ่งมีลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำผู้อื่นและประสานงานผู้อื่นด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างแรงจูงใจ สร้างบรรยากาศในการคิดนอกกรอบ โดยใช้วิธีการใหม่ ๆ นำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ (ธีระ รุญเจริญ, 2554) โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษานั้น มีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้บริหารยุคใหม่ที่ต้องสร้างสรรค์ และผลิตสิ่งใหม่ ๆ พร้อมกันไป และผู้นำในเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ มีความจำเป็นและควรที่จะพัฒนาต่อไปด้วยการวิจัยทั้งในเชิงแนวคิด รูปแบบ และกระบวนการ ผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ เป็นสิ่งที่มีคุณค่า เพราะช่วยสร้างสรรค์ความแปลกใหม่ สร้างนวัตกรรม แนวคิดใหม่ ๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในการทำงาน ทำให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาวิธีการที่จะพัฒนาการทำงาน และสร้างสรรค์บรรยากาศแห่งการคิดริเริ่ม เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองและทีมงานได้อย่างต่อเนื่องซึ่ง (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2553)

จากความสำคัญและปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู และได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปรับเปลี่ยนวิธีการ รูปแบบในการบริหารจัดการ และพัฒนาตนให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และเป็นแนวทางในการส่งเสริมครู ให้มีสมรรถนะตรงตามนโยบายยุทธศาสตร์ ด้านที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,227 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารสถานศึกษา และครูจำนวน 291 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 4 ตอน ดังนี้

2.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง อายุ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะคำถามสำรวจรายการ (Checklist)

2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะครู มีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.4 ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดและโครงสร้างของแบบสอบถาม

3.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ

3.5 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

3.6 ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ทดลองใช้ (Try Out) ตัวอย่างจำนวน 30 คน

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการวิจัย ดังนี้

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

4.4 ผู้วิจัยประสานงานขอรับแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

5.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient)

5.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ใช้สถิติสมการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) 6.

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ($\bar{X} = 4.18$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.17$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.0$)

2. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวม ที่ประกอบด้วย ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ และด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี พบว่า สมรรถนะครู โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.44$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.18$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) อย่างง่าย (r) นำเสนอตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน กับสมรรถนะครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_{tot}	Y_{tot}
X_1	1	-	-	-	-	-
X_2	.784**	1	-	-	-	-
X_3	.583**	.694**	1	-	-	-
X_4	.517**	.516**	.482**	1	-	-
X_{tot}	.862**	.910**	.823**	.743**	1	-
Y_{tot}	.345**	.224**	.267**	.273**	.326**	1

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก (X_{tot}) ($R = .326$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก เรียงตามลำดับดังนี้ การมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (X_1) ($R = .345$) สูงที่สุด การมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการสื่อสาร (X_4) ($R = .273$) การมีความน่าเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจ มีความยืดหยุ่นและปรับตัว (X_3) ($R = .267$) และการมีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) ($R = .224$)

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) นำเสนอตามตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอนของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเมื่อเพิ่มตัวแปรทีละตัว

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	S.E.est	F	P-values
X ₁	.345	.119	.116	.27297	38.939	.000**
X ₁ X ₄	.362	.131	.125	.27155	21.688	.000**
X ₁ X ₄ X ₃	.366	.134	.125	.27156	14.791	.000**
X ₁ X ₄ X ₃ X ₂	.391	.153	.141	.26907	12.879	.000**

** ความสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 ตัวแปรที่ทดสอบแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ตัว ตามลำดับ คือ (X₁)การมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ(X₄)การมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการสื่อสาร(X₃)การมีความน่าเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจ มีความยืดหยุ่นและปรับตัว และ(X₂)การมีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรพยากรณ์ที่ดีและเหมาะสมที่สุดที่จะทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้นั้นจะต้องประกอบด้วยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว โดยพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (R²) เมื่อนำตัวแปรพยากรณ์ใส่เข้าไปในสมการ จะมีค่าเปลี่ยนไปทำให้ค่าร้อยละของการพยากรณ์เปลี่ยนไปด้วย โดยพบว่าเมื่อใส่ตัวแปรพยากรณ์ คือ การมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (X₁) เพียงตัวเดียวเข้าไปในสมการถดถอย จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 11.90 (R²=.119) เมื่อใส่ตัวแปรพยากรณ์ตัวที่สอง คือ การมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการสื่อสาร (X₄)จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 13.10 (R²=.131) และเมื่อใส่ตัวแปรพยากรณ์ตัวที่สาม คือ การมีความน่าเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจ มีความยืดหยุ่นและปรับตัว(X₃) จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 13.40 (R²=.134)และเมื่อใส่ตัวแปรพยากรณ์ตัวที่ 4 คือการ

มีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจ(X_2)จะทำให้ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 15.30 ($R^2=.153$) แสดงว่าตัวแปรทั้ง 4 ตัว ส่งผลต่อสมรรถนะครูอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β)

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P-values
Regression	3.730	4	0.932	12.879	0.00**
Residual	20.706	286	0.072	-	-
Total	24.436	290	-	-	-
ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	β	t	P-values
ค่าคงที่	2.632	.243	-	4.281	0.00**
ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (X_1)	0.324	0.076	0.384	-2.514	0.00**
ด้านการมีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจ (X_4)	-0.165	0.065	-0.251	2.011	0.00**
ด้านการมีความน่าเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจ มีความยืดหยุ่นและปรับตัว (X_3)	0.128	0.063	0.155	1.941	0.00**
ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการสื่อสาร (X_2)	0.105	0.054	0.129	4.281	0.05*

$R = 0.391$, $R^2 = 0.153$, **Adjusted $R^2 = 0.141$** , $S.E. = 0.269$, $F = 12.879$

** $p < 0.01$, * $p < 0.05$

จากตารางที่ 3 พบว่า เมื่อนำตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ทั้ง 4 ด้าน คือ (X_1)การมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (X_4)การมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการสื่อสาร (X_3)การมีความน่าเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจ มีความยืดหยุ่นและปรับตัว และ(X_2)การมีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจ จะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.391 ($R=.391$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์หรือการทำนาย ร้อยละ 15.30($R^2=.153$) โดยค่าสัมประสิทธิ์

การถดถอยของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มากที่สุด คือ การมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ (X_1) การมีความน่าเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจ มีความยืดหยุ่นและปรับตัว (X_3) การมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการสื่อสาร (X_4) และการมีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.384, 0.155, 0.129 และ -0.251 ตามลำดับ ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์จากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ที่อยู่ในรูปคะแนนดิบ (B) และที่อยู่ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y' = 2.632 + 0.324 (X_1) + (-0.165) (X_4) + 0.128 (X_3) + 0.105 (X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z' = 0.384 (Z_1) + (-0.251) (Z_4) + 0.155 (Z_3) + 0.129 (Z_2)$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์พบว่าระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ อาจสืบเนื่องมาจากการทำงานในสถานศึกษามีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการทำงานให้ใหม่และทันสมัยอยู่เสมอ จึงมีความต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ เพื่อมาเปลี่ยนรูปแบบการทำงานของครู และคัดเลือกวิธีการมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ และเหมาะสม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการมีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจ อาจสืบเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีการโยกย้ายผู้บริหารสถานศึกษาอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ครูที่อยู่ในสถานศึกษาสามารถร่วมกันปฏิบัติงานเป็นทีม มีผู้นำที่เป็นครูอาวุโส ช่วยกันดำเนินงาน และสร้างแรงบันดาลใจในกลุ่มครูด้วยกัน จึงเห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านนี้ของผู้บริหารมีความจำเป็นน้อยสุด แต่ถึงอย่างไรภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ก็ยังมีค่าเฉลี่ยในระดับสูงทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษพล อัมระนันท์ (2559) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่จัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ให้ความสำคัญกับสมรรถนะครูตามกรอบการประเมินสมรรถนะครูของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วยสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)จินตนา เหล็กเจ็ก (2561) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ระดับสมรรถนะครู โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรก คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน อันดับสุดท้ายคือ ด้านภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู

3. ผลการวิเคราะห์พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก (X_{tot}) ($R=.326$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก เรียงตามลำดับ ดังนี้ การมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ(X_1) ($R=.345$) สูงที่สุด การมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการสื่อสาร(X_4) ($R=.273$) การมีความน่าเชื่อถือ สร้างความไว้วางใจ มีความยืดหยุ่นและปรับตัว(X_3) ($R=.267$) และการมีความเป็นผู้นำสามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจ(X_2) ($R=.224$)ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ซึ่งอาจจะบ่งบอกว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้นมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะครูน้อยมาก

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2พบว่ามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ 4 ด้าน คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_2) ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ (X_1) และด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ว่าส่งผลต่อสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ร้อยละ 15.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู แต่ส่งผลค่อนข้างน้อยถึงแม้ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ แต่ก็ไม่มีผลมากนักกับสมรรถนะครู ซึ่งเป็นสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต่างจาก อารีรัตน์ เฟื่องสีแสง (2558) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมีวิสัยทัศน์ และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.527 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรือการพยากรณ์ ร้อยละ 27.80 และต่างจาก เจษฎากรณ์ นันดิลก (2556) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” ภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ภาวะผู้นำแบบสั่งการ ประสิทธิภาพในการทำงานของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ความพึงพอใจในงาน ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของภาวะผู้นำแบบสนับสนุนกับประสิทธิภาพในการทำงานของครูมีความสัมพันธ์สูงสุด ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวทำนายประสิทธิภาพในการทำงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 คือ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน และภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม โดยร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพในการทำงานของครู ร้อยละ 56.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถพยากรณ์ได้ว่าส่งผลต่อสมรรถนะครู แต่ส่งผลในระดับต่ำ แตกต่างกับ หทัยรัตน์ วิโย (2564) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีความยืดหยุ่นและด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะ มีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารการศึกษาบ่อย ส่งผลให้นโยบายมีการเปลี่ยนแปลง บุคลากรมีการโอนย้ายและบรรจุแต่งตั้งดำรงตำแหน่งใหม่ เกิดการปฏิบัติงานไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ ผู้บริหารและครูขาดปฏิสัมพันธ์ร่วมกันส่งผลต่อบรรยากาศในการทำงานเกิดผลกระทบต่อนักคิดและความรู้สึก ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า ด้านการมีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ต้องพัฒนาส่งเสริมให้ผู้บริหาร

สถานศึกษามีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีม และสร้างแรงบันดาลใจให้กับครู รวมทั้งกระตุ้นครูและบุคลากรให้สามารถทำงานเป็นทีม และมีแรงบันดาลใจในการที่จะประสบความสำเร็จ

2. จากการศึกษาสมรรถนะครูในภาพรวม พบว่า ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและครูต้องเพิ่มพูนสมรรถนะในเรื่องการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพให้สูงขึ้นกว่าเดิม โดยเข้าร่วมอบรมหลักสูตร และโครงการต่างที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพ

3. จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู พบว่า ส่งผลต่อสมรรถนะครู ในระดับต่ำ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ควรส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้เกิดมุมมองใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน นำมากำหนดนโยบายและแผนงานลงสู่การปฏิบัติจริง ที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูสู่การเป็นครูที่มีสมรรถนะต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กฤษฎพล อัมระนันท์. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารในอำเภอแม่วงก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.*
- กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2552). *ภาวะผู้นำสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา. สมุทรปราการ : อีรสาส์นพับลิชเชอร์.*
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูป. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.*
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2554). *ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ: กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษาและวิธีประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*
- Abdul Kalam. (2012). *Creative Leadership: Essence of Good Governance.* IIM Indore.
- Arivayagan, Keetanjaly and Lope Pihie, Zaidatol Akmaliah. (2017). Teacher's perceptions related to principals' creative leadership practicestowards school effectiveness. *Pertanika Journal of Scholarly Research Reviews.* 3 (3), 70-82.